

הרצח ברצח

אין זה סיפור בלשי על רוצח וקרבנו. זה פתרון לתעלומה שמשטרת שווייץ וישראל טרם הצליחו לפתור. אין הרצח של יאנק קליימן מעניין בפני עצמו, אלא במידה שהוא שופך אור על פרשת חיים מופלאה, האת"ר חשבת בברלין הכבושה, גיבור" הסיפור הם יהודי מחנות, פליטי היעדות ההמוני הגרמני ומחלקה מבורסמת של ממשלת ברית-המוצות: המוד.

ביום הרביעי בשעה 12 בצהריים, לפני חמשה שבועות בדיוק ארב יו"ל קסיאן, צעיר, בן 27, בסניף רחוב בציריך השווייצי. היה זה רחוב פריאן מס' 84, במרחק מה ממנו חנתה מכונית קאדילאק מפוארה, אשר את בעליה, יעקב (יאנק) קליימן, הכיר קסיאן מאז שנת 1945. כאשר יצא קליימן מהבית ופנה למכוניתו, מיהר קסיאן להתקרב אליו, שף אקדח אוטומטי צרפתי וירה בקליימן שמונה מתוך תשעה ה"כדורים שהיו במחסנית. מיד לאחר מכן ה"עיק קסיאן מינית וצויה על הנהג לנסוע א. מרכז-המשטרה.

בעוד קסיאן מטל את אקדחו כלפי ה"שטר התורני נלקח קליימן לבית-החולים. לפני מותו הספיק קליימן לנקוב בשם רוצח, להאשים אותו גם בנסיון לטחוט ממנו כסף.

קסיאן עצמו אמר בהודע לו על מותו של קליימן: "זהו היום היפה ביותר בחיי. אפשר לכתוב רומן בן מאות דפים על הגור"מים לרצח זה." אולם הוא לא גילה דבר לחוקרים, המשיך ישתוק גם כאשר נלקח לבית-החולים, לבדיקה פסיכיאטרית.

קסיאן רדף אחרי קליימן משך תקופה של קרוב לשנה, ביולי 1953 בא קליימן ארצה לרגל עסקיו ומיום זה החל קסיאן אורב לידיו לשעבר. לאחר שלא הצלח לה ציא מקליימן כסף, והאחרון החליט ל"צאת את הארץ, יצא קסיאן אחריו בראשית שנת 1954 לשווייץ, וכעבור ארבעה חודשים רצח אותו ברחוב בציריך. בכך סתם את הגול, על אחת הפרשיות האפלות והמפ"לאות ביותר של אחד מאבירי השוק השחור של ברלין, לאחר כיבושה בידי הרוסים, ב"שנת 1945.

בית-ספר אכזרי

יאנק קליימן, שעוד באפריל 1945 לבש מדים אפרים של טוראי בצבא הפולני, ושנה קודם לכן התגולל ביערות, ע"ה אל מרובי ההצלחה הכספית, עשה קריירה שספק אם כיוקפלו או רוטשילד והיה עושה כ"גמ תה תך שנה אחת. בראשית 1946 כבר עבדו אצ"ו קרוב לעשרים אנשים שתפקידם האחד היה למנות מבוקר עד ערב שטרות"כסף ולצרור אותם בחבילות של עשרת אלפים כל-אחת.

קליימן, שנרצח כמיליונר שווייצי בהיותו בן 28, נולד בשנת 1925 בביתחואה, עיירה קטנה במקוץ לובלין, פולניה. בהיותו בן 14 פרצה מלחמת-העולם השנייה וכעבור שנתיים נשאר יאנק מיותם ממספחתו ונ"קח אל מחנה-עבודה בבודוין.

הנער, שהספיק בקושי לסיים בית ספר עממי, התבגר חיש מהר בבית-הספר האכ"זרי של החיים. הוא למד לדעת כי העקרון האיגואיסטי הוא עיקר החיים וכל היתר טפ. לעיניו נרצחו מדי יום מאות אנשים אותם מאת שלא הצליחו להסתדר ולהשאר בחיים. קרוב לשנה הצליח קליימן הנער לחיות במחנה העבודה ובשנת 1943 ברח ל"יערות.

גכירה ביערות

היערות שרצו חבורות פרטיזאנים ש"חבו אלו באלו, באכזרים הפולנים ובצבא הגרמ"ני, מצבן של יחידות הפרטיזאנים היהודית היה הגרוע שבכולן.

שם הפך קליימן אדם לכל דבר. מספר עליו יו"ק טיטובים, מפקדו ביערות: "יאנק בא אלינו כשכתונת לבשרו. הוא גילה אומץ-לב למופת והשתתף עמי 11 פעם בפצוץ מסילות-הברזל."

פעם נכנס יאנק לכפר פולני בליות 12 איש. בעוד הפרטיזאנים מנסים להשיג מזון, פנה יאנק הצדה לסדר משהו. 12 ה"פרטיזאנים נפ"ו אותה שעה לידי יחידה גרמנית ונהרגו בו במקום. יאנק היה היחידי שניצל וחזר ליער לבדו.

"פעם אחרת, כאשר פעלנו בסביבות ב"חאווה, עיירת מולדתו של יאנק, סופר לי

רעב לדולרים

מיד עם הכיבוש, במאי 1945, ער כא"פי יהודים אחרים, מן הצבא בברלין.

שנות המלחמה האיומות שקפחו את"י של קליימן, השאירו בלבו רצון ויחיד: לחיות, ליהנות מן החיים, טוב — בכל האמצעים ובכל הדרכי

בשנת 1945 היתה ברלין נקודת-המ"התרכזו המזימות ש, ארבע מעצמות בוש, יאנק, בחור יהודי שיצא זה ע"הצבא כעריק ולגופו סגין אפור, ריק, הצ"ח חיש מהר להשתלב באחת מות המופלאות ביותר שהתחוללו בשנת הכיבוש הראשונה.

כדי להבין כיצד נעשה תוך שנה בן העשרים למיליונר, יש לסקור את תולדות שנת 1945. ארבע המעצמ"סיימו זה עתה את מלחמתן באויב ו"התחילו מיד במלחמה חדשה, כשמעבר-מזרחה עומדת רוסיה וארצות הדמ"העממית, ומצדו המערבי — א"צות"אנגליה וצרפת.

שנת 1945 הביאה לידיולן המהיר של לגות הקומוניסטיות בארצות המערב, סיה היה ענין לטפח את גדולן כתרסיס"שרות של חידוש המלחמה נגדה ו"לריגול וערעור משטרן של המדינות ה"י. ת. כל שנת 1945, עד תום המלחמה, למעשה מלחמה חדשה לכיבוש אירופה, צד ידע כי מי שיקדים ויתפוס שטח יותר, יבטיח בזאת את ר בינותו על זה ואת בטחונו לעתיד.

במאי 1945 היה לרוסיה כל מה ל"בו מבחינת שטח-מחיה, תמרי-גלם, צ"כוח-אדם. הדבר היחידי שהיה חסר ל"הדולארים האמריקאיים.

לשם מה היו דרושים לרוסיה דו"אלה ? על כך קיימות סברות שונות. העיקר בהן: לשם תמיכה במסלנות הקו"טיות בארצות הגוש המערבי, ולשם היוצאות ריגול, כריגול אטומי, אשר בו היתה עלולה לקבוע את תוצאות ה"באה.

מבצע רוסי-יהודי

כדי להרויח דולארים הקימה בברלין המזרחית מחלקה מיוחדת שת"האחד והיחידי היה להרויח דול"בראש מחלקה זו עמדו קצינים ממוצא גם הרוסים ידעו כי סוד ההברחה ו"וממכר בקנה-מידה בינלאומי, הוא שהיהודים נתברכו בה, וניצלו כשרון טובתם.

בברלין הסתובבו אלפי יהודים פליטי"נות-הריכוז, אשר ניסו את מזלם בעסק"שוק השחור. מבין אלפים א"ו ה"עד מהרה כמה אנשים, החבורה ו"זאת הפכה לשמ"דבר בברלין ובכל"פה, בכל הנוגע לעסקי-מטבע והברחות"בורה, אשר נדבק בה הכינוי הרוסי ס"ס(כני-יה), קיבלה על עצמה לספק ל"דולארים.

לרוסים ניתנה זכות להדפיס מארקים מנים כראות עיניהם. זכות זאת ניתנה ארבע מעצמות הכיבוש, האמריקאים לא